

En westfalisk forbindelse?

Af Lars Misser 2005

Som tidligere beskrevet findes i den danske Misser-slægt en mundtlig overlevering om slægtens stamfader. Legenden går på, at Misser-slægten i Klakring stammer fra en spansk soldat, som kom til landet i forbindelse med Napoleonskrigene og derefter slog sig ned med en lokal pige. Legendens datering til Napoleonskrigene, hvor spanske tropper var indlogeret overalt i Jylland i starten af 1800-tallet er åbenlyst forkert, og dermed muligvis også soldatens nationalitet; men begivenhedsforløbet i legenden kunne jo sådan set godt være rigtig, hvis man forskyder den et par hundrede år bagud i tid.

Kirkebogen for Klakring nævner som bekendt Misser-familien i rigt omfang igennem hele 1700-tallet helt tilbage til bogens start i 1687. I Kirkebogens første årtier er familien imidlertid begrænset til relativt få personer, som meget vel kan være børn af Jørgen Mitzer (ca.1622-1707) og hustru (ca.1633-1693). Staveformen Midser eller i sin ældste form Mitzer er også noget, der kendetegner kilderne sidst i 1600-tallet.

Staveformen Mitzer lyder mere tysk end spansk. Leder man på de internationale slægtsforsknings-hjemmesider for 1600-tallet optræder utallige staveformer, der ligner Mitzer i Tyskland; mens de spanske hver og én anvender stavemåden Misser. Måske henvisningen til Spanien er en senere misforståelse, fordi Misser-navnet er udbredt her og fordi familien troede navnet var ført hertil under Napoleonskrigene? 1700-tallet var et fredeligt århundrede; men i 1600-tallet oplevede man tre gange, at fremmede tropper stod i Jylland. To gange som følge af trediveårskrigen (1618-1648) og en gang i forbindelse med svenskekrigene (1657-1660). Et hurtigt kik i historiebøgerne viser:

Første mulighed: Efter at Christian IV's lejetropper var blevet slået af den katolske general Tilly ved Lutter am Barenberg i foråret 1626 opholdt kongens tropper sig i Jylland, hvor de plyndrede den lokale befolkning. Efteråret 1627 blev de indhentet af Wallensteins kejserlige tropper, som også forestod plyndringer i Jylland. De kejserlige tropper forlod først Jylland i januar 1629:

”I august 1626 kommer det til det eneste regulære slag mellem Tillys og Chr. IVs hære ved Lutter am Barenberg, der ligger sydvest for Braunschweig. Tillys hær bliver godt nok slemt medtaget, men den slår alligevel Chr. IV's hær. Med de sidste rester skynder Christian sig mod nord ind i Holsten, men nu sætter Wallenstein efter med sine friske tropper, og kongen må flygte hjem til København. Wallensteins hær på 50.000 mand besætter og udplyndrer Jylland i 1627. Der begås mordbrand, voldtægt, katolsk hævn over lutherske præster og tyveri af værdigenstande over hele Jylland.”

Anden mulighed: Torstenssonkrigen. Torstensons tropper i Jylland fra januar 1644 og ca. et år frem. Resultatet er store plyndringer.

Trediveårskrigen (1618-1648) var meget hård ved Tyskland, som menes at have mistet hved halvdel af sin befolkning – man forstår, hvis en soldat herfra har foretrukket at slå sig ned i Klakring og leve af den fede østjyske muld., fremfor at vende tilbage til Westfalen. Westfalen var på flere måder et centralt område i trediveårskrigen og det var her man efter 30 års krig i 1648 endelig enedes om en freds-traktat.

Tredje mulighed: Jylland hærgedes af svenskerne under krigen mod Carl Gustav 1657-1660.

Jørgen Mitzer har alderen til, at han kunne have været lejesoldat under Torstenssonkrigen 1645 eller eventuelt svenskekrigen 1658. Han kan også være søn af en lejesoldat fra Wallenstens tropper, men så er hans aldersangivelse i kirkebogen 1707 en smule overdrevet (hvilket ikke er usædvanligt). Det faktum, at alle Mitzer/Midser/Misser i Klakring nedstammer fra ham tyder på, at det er ham der er imigranten. Havde det været hans far – måtte man forvente at der også var søskende med Mitzer-navnet i kilderne – og det er der ikke.

Ud fra tilgængelige kilder kunne man således forestille sig, at *Jürgen Mitzer* fra det krigshærgede Westfalen lod sig hverve til svensk krigstjeneste engang i 1640-erne eller 1650-erne. Som lejesoldat deltog han i de svenske aktiviteter i Jylland – enten i 1644-1645 eller i 1657-1660. Ved krigens slutning har han så valgt at blive i landet. Det er også en mulighed, at han simpelthen har været hvervet som lejesoldat for den danske konge og således ikke nødvendigvis er kommet til landet i forbindelse med en krig.

Måske gik det sådant for sig, måske helt anderledes.

Familien Mitzer i Daseburg, Westfalen, Preussen

Den meget omfangsrige internationale slægtsforskningsdatabase www.familisearch.com lister talrige personer med efternavnet Mitzer i 1700-tallet og 1800-tallet; men for 1600-tallet findes kun nedenstående familie. Det er sikkert langt fra alle tyske kirkedistrikter, der rækker tilbage til 1600-tallet og de som gør er næppe alle digitaliserede, men denne familie i Westfalen er da et godt bud. Familien er katolsk, idet alle indførsler er sket i den katolske kirke Sankt Alexanders kirkebog. Kirkebogen rækker fra 1649 til 1875 (døbte) og 1672-1875 (gifte). Kirkens hjemmeside: <http://www.daseburg.de/institutionen/kirche/uebersicht.html>

Johan Mitzer (M)

Gift med Merge, børn:

Catharina Mitzer (F)

Døbt Sankt Alexander Katolske kirke 8/12-1652

Henrich Mitzer (M)

Han foretrak åbenbart, at hans døtre skulle hedde Anna.

Gift 1. Sankt Alexander Katolske kirke 21/11-1678 med Margareta Warenbrock, børn:

Anna Catharina Mitzer (F)

Døbt Sankt Alexander Katolske kirke 12/5-1678

Anna Elisabeth Mitzer (F)

Døbt Sankt Alexander Katolske kirke 1/9-1680

Jodocus Mitzer (M)

Døbt Sankt Alexander Katolske kirke 23/2-1682

Gift Sankt Alexander Katolske kirke 6/10-1709 med Margaretha Nolten Vogdt

Joannes Geogius Mitzer (M)

Døbt Sankt Alexander Katolske kirke 3/5-1684

Tilemannus Mitzer Mitzer (M)

Døbt Sankt Alexander Katolske kirke 2/9-1686

Gift 2. Sankt Alexander Katolske kirke 18/8-1692 med Elisabeth Attelen

Gift 3. Sankt Alexander Katolske kirke 27/10-1693 med Elisabeth Veschen, børn:

Anna Dorothea Mitzer (F)

Døbt Sankt Alexander Katolske kirke juni 1694

Gift 2/2-1717 med Cord Brencken

Anna Gertrudt Mitzer (F)

Døbt Sankt Alexander Katolske kirke november 1696

Johann Dieterich Mitzer (M)

Døbt Sankt Alexander Katolske kirke 13/4-1700

Henricus Mitzer (M)

Døbt Sankt Alexander Katolske kirke 6/5-1705

Margaretha Mitzer (F)

Døbt Sankt Alexander Katolske kirke februar 1707

Antonius Mitzer (M)

Gift Sankt Alexander Katolske kirke 22/2-1746 med Cathrina Riepen

Moselle i Frankrig ligger nær grænsen til Rheinland i Tyskland og har af og til i historien været tysk område. Der er 250km til Daseburg, så det er ikke lige ved.

Wilhelmianis Mitzer (M)

Gift med Joaneta Klop, børn:

Mitzer (M)

Døbt Freistroff, Moselle, Frankrig 22/6-1681.

Det er alt hvad der findes om Mitzer i Europa i 1600- og 1700-tallet. En datter af familien Dorothea Elisabeth Mitzer rejste omkring 1840 fra Hannover, Preussen til USA, hvorfra en amerikansk familie Mitzer stammer *Ifølge www.familysearch.com*